

*Русінко М.І.,
к.е.н., доц. кафедри обліку, економіки
і управління персоналом підприємства,
ДВНЗ «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»*

ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЇХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Постановка проблеми. Забезпечення конкурентоспроможності економіки України на інноваційній основі є першочерговим завданням на сучасному етапі соціально-економічного розвитку національного господарства. Саме інноваційна спрямованість економіки, що знаходить відображення у технологічній модернізації національної економіки, підвищенні рівня інноваційної активності вітчизняних підприємств, застосуванні передових технологій, виробництві наукомісткої продукції, створює передумови для зростання продуктивності праці суб'єктів підприємницької діяльності та покращення добробуту населення країни.

Однією з найважливіших галузей народного господарства, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання в Україні, може вважатися будівельна галузь. Вознюк Ю. В., підкреслюючи важливість цієї галузі для економіки будь-якої країни, акцентує увагу на тому, що капітальне будівництво створює велику кількість робочих місць і споживає продукцію багатьох галузей народного господарства. А отже, «економічний ефект від розвитку цієї галузі полягає у мультиплікаційному ефекті коштів, вкладених у будівництво» [2, с. 46].

З огляду на це, беззаперечною є актуальність створення належних умов для зростання інноваційної активності підприємств будівельної галузі, адже її розвиток на інноваційних засадах слугуватиме каталізатором прискореного зростання економіки країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам оцінки інноваційної діяльності в будівельній галузі України та напрямам управління нею присвячені роботи багатьох вітчизняних науковців, серед яких варто відзначити роботи О. П. Бубенка, О. М. Волк, М. В. Шашко, Т. П. Норкіної, З. О. Скарбун, А. Д. Есипенко. Так, в роботі О. П. Бубенка оцінено поточний стан будівельного сектора України та виокремлено основні інноваційні складові підвищення ефективності діяльності будівельних підприємств. За його твердженням, будівельна галузь є сприйнятливою, перш за все до базових інновацій, оскільки традиційні модернізаційні заходи не забезпечують вагомих конкурентних переваг, скорочення строків будівництва, покращення якісних характеристик будівельних об'єктів [1, с. 157]. О. М. Волк та М. В. Шашко розглядали один з найперспективніших напрямів розвитку будівельної діяльності – «екологічне будівництво». На їх думку, саме «підвищення еколого-економічної ефективності будівельної галузі за допомогою інноваційних технологій дозволить вирішити не лише економічні, але й екологічні проблеми у цій сфері» [3, с. 120]. Т. П. Норкіна та З. О. Скарбун, наголошуючи на тому, що все більше уваги має приділятися інноваційному розвитку окремих господарюючих суб'єктів, адже він виступає як найважливіша складова частина економічного розвитку [11, с. 56], присвятили свої дослідження визначенню основних напрямів удосконалення управління інноваційним розвитком підприємств будівельної галузі. В роботі А. Д. Есипенко розглядаються проблеми не лише інноваційного, а й інвестиційного розвитку будівельної галузі України в кризових умовах. Автором розглянуто причини кризи в будівельній галузі, визначено стратегічні напрями розвитку будівельної галузі в кризових умовах [4, с. 120], окреслені заходи для ефективного розвитку інноваційного ринку у будівництві [4, с. 121]. Не дивлячись на широкий спектр досліджень в сфері інноваційної діяльності будівельних підприємств, умови, в яких вони функціонують, відрізняються динамізмом, а, отже, для того, щоб визначити потенціал їх інноваційного розвитку виникає потреба здійснення аналізу сучасного стану та перспектив підвищення інноваційної активності у будівництві, що і обумовлює високу актуальність обраної для даного дослідження теми.

Постановка завдання. Мета роботи полягає в дослідженні стану інноваційної активності підприємств будівельної галузі для визначення потенціалу їх інноваційного розвитку.

Для досягнення поставленої мети було використано статистичні методи аналізу даних, що дозволило сформулювати цілісне уявлення про стан інноваційної активності будівельних підприємств та визначити напрями її активізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансування інноваційної діяльності є однією з найважливіших умов інноваційної активності, оскільки проведення ефективної інноваційної діяльності вимагає значних фінансових вкладень [5, с. 73].

В табл. 1 наведена динаміка обсягів фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт (Н та НТР) по економіці України за 2009-2013 роки.

Таблиця 1

Динаміка обсягів фінансування витрат на виконання Н та НТР по економіці України за 2009-2013 роки, млн грн

Обсяги фінансування витрат на виконання Н та НТР	Роки					Зміна за 2009-2013 роки	
	2009	2010	2011	2012	2013	абс., млн грн	відносна, %
Усього	7822,2	8995,9	9591,4	10558,5	11161,1	3338,9	42,68
у т.ч. за рахунок							
держбюджету	3398,5	3704,3	3859,7	4709,1	4762,1	1363,6	40,12
коштів місцевих бюджетів	30,6	25,7	25,4	65,5	64,7	34,1	111,44
позабюджетних фондів	40,8	48,3	16,9	22,7	20,6	-20,2	-49,51
власних коштів	629,4	872,0	841,8	1121,2	1466,6	837,2	133,02
коштів підприємств і організацій України	1870,8	1961,1	2285,9	2458,4	2306,6	435,8	23,29
коштів іноземних держав	1743,4	2315,9	2478,1	2045,0	2411,5	668,1	38,32
інших джерел	108,6	68,5	83,6	136,6	128,9	20,3	18,69

Джерело: складено автором на основі джерел [6-10]

Як видно з даних табл. 1, в цілому по економіці України обсяги фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за 2009-2013 роки зросли на 3338,9 млн грн або на 42,68%. При цьому, зростали обсяги фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за рахунок усіх джерел, окрім коштів позабюджетних фондів. За їх рахунок у 2013 році було профінансовано виконання наукових та науково-технічних робіт на суму 20,6 млн грн, що на 20,2 млн грн (49,51%) менше за рівень 2009 року.

Щодо структури джерел фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт по економіці України, то в ній традиційно переважають кошти державного бюджету, частка яких в загальному обсязі фінансування склала 43,45% у 2009 та 42,67% у 2013 році. Значною є частка коштів замовників в структурі обсягів фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт. Так, за рахунок коштів підприємств і організацій України у 2009 році було профінансовано 23,92% витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт, а за рахунок коштів іноземних держав – 22,29%. У 2013 році частка зазначених джерел фінансування у загальному обсязі дещо знизилась і склала 20,67% та 21,61%, відповідно. Натомість, зросла частка обсягів фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за рахунок власних коштів наукових організацій, яка складала 8,05% у 2009 та 13,14% у 2013 році.

Водночас, слід відзначити той факт, що обсяги фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за видами економічної діяльності змінювалися неоднаковими темпами. Що стосується фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у будівництві, то динаміка цього показника значно відрізняється від динаміки загального по економіці обсягу фінансування (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка обсягів фінансування витрат на виконання Н та НТР у будівництві за 2009-2013 роки, млн грн

Обсяги фінансування витрат на виконання Н та НТР	Роки					Зміна за 2009-2013 роки	
	2009	2010	2011	2012	2013	абс., млн грн	відносна, %
Усього по будівництву	230,0	246,5	296,7	55,8	0,9	-229,1	-99,61
у т.ч. за рахунок							
держбюджету	44,2	49,5	61,9	7,7	0,8	-43,4	-98,19
коштів місцевих бюджетів	8,2	5,2	12,3	1,2	-	-8,2	-100,00
позабюджетних фондів	5,0	5,3	4,6	-	-	-5,0	-100,00
власних коштів	3,5	3,3	2,9	0,0	-	-3,5	-100,00
коштів підприємств і організацій України	151,3	143,9	191,1	33,4	0,1	-151,2	-99,93
коштів іноземних держав	16,1	37,6	12,5	12,7	-	-16,1	-100,00
інших джерел	1,6	1,5	11,4	0,8	-	-1,6	-100,00

Джерело: складено автором на основі джерел [6-10]

Як свідчать дані табл. 2, обсяги фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт по будівельній галузі України за 2009-2013 роки скоротилися на 229,1 млн грн. або на 99,61%. При цьому, у 2013 році по будівельній галузі витрати на виконання наукових та науково-

технічних робіт були профінансовані виключно за рахунок коштів державного бюджету та коштів підприємств і організацій України, хоча і обсяги фінансування за рахунок цих джерел також скоротилися (на 98,19% та 99,93%, відповідно). Таке суттєве скорочення обсягів фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт свідчить про зниження інноваційної активності будівельних підприємств, яке сприймається особливо драматичне на тлі зростання обсягів фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт по економіці в цілому.

Якщо говорити про структуру джерел фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у будівельній галузі, то вона за 2009-2013 роки також значно змінилася. Значною мірою скоротилася частка обсягів фінансування за рахунок коштів місцевих бюджетів (на 3,56%), позабюджетних фондів (на 2,17%), власних коштів організацій (на 1,52%), коштів іноземних інвесторів (на 7,04%) та інших джерел (на 0,70%). Так, у 2013 році за рахунок перерахованих джерел фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у будівельній галузі не відбувалося. Скоротилася також частка фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у будівельній галузі за рахунок коштів замовників – підприємств та організацій України (з 65,78% у 2009 до 11,11% у 2013 році). Натомість, частка обсягів фінансування за рахунок коштів держбюджету зросла з 19,22 до 88,89%.

Динаміка обсягів наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами організацій по економіці України в цілому та у будівельній галузі, зокрема, наведена в табл. 3.

Таблиця 3

Динаміка обсягів наукових та науково-технічних робіт у 2009-2013 роки, млн грн

Обсяги Н та НТР	Роки					Зміна за 2009-2013 роки	
	2009	2010	2011	2012	2013	абс., млн грн	відносна, %
Усього по економіці	8653,7	9867,1	10349,9	11252,7	11781,1	3127,4	36,14
у т.ч.							
фундаментальні дослідження	1916,6	2188,4	2205,8	2621,9	2695,4	778,8	40,63
прикладні дослідження	1412,0	1617,1	1866,7	2057,7	2087,8	675,8	47,86
науково-технічні розробки	4215,9	5037,0	4985,9	5369,9	5772,8	1556,9	36,93
науково-технічні послуги	1109,2	1024,5	1291,5	1203,2	1225,1	115,9	10,45
По будівельній галузі	261,5	244,9	326,8	55,9	1,6	-259,9	-99,39
у т.ч.							
фундаментальні дослідження	5,4	21,6	6,1	0,7	-	-5,4	-100,00
прикладні дослідження	46,8	43,1	64,4	5,4	1,4	-45,4	-97,01
науково-технічні розробки	157,2	136,7	166,0	44,7	0,2	-157,0	-99,87
науково-технічні послуги	52,1	43,4	90,3	5,1	-	-52,1	-100,00

Джерело: складено автором на основі джерел [6-10]

Як видно з даних табл. 3, динаміка обсягів наукових та науково-технічних робіт тісно корелює з обсягами фінансування витрат на їх виконання. Так, в цілому по економіці України у 2009-2013 роках спостерігалось зростання обсягів наукових та науково-технічних робіт, яке склало 3127,4 млн грн (36,14%), натомість обсяги наукових та науково-технічних робіт у будівельній галузі України скоротилися на 259,9 млн грн (99,39%).

При цьому, по економіці в цілому спостерігалось зростання обсягів наукових та науково-технічних робіт за всіма їх видами. Так, обсяги виконання фундаментальних досліджень зросли за досліджуваний період на 40,63%, прикладних досліджень – на 47,86%, науково-технічних розробок та послуг – на 36,93 та 10,43%, відповідно. Що стосується будівельної галузі, то у 2013 році для неї були характерними відсутність фундаментальних досліджень та науково-технічних послуг та значне скорочення порівняно з 2009 роком обсягів прикладних досліджень (на 97,01%) та науково-технічних розробок (на 99,87%).

Дані щодо створення передових технологій підприємствами будівельної галузі, наведені в табл. 4, свідчать, що, незважаючи на зростання за останні чотири роки кількості створених та використаних підприємствами будівельної галузі передових технологій, їх число лишається вкрай незначним, що свідчить про низьку інноваційну активність будівельних підприємств.

Таку низьку інноваційну активність будівельних підприємств можна пояснити сучасним станом, в якому опинилася будівельна галузь України. На рис. 1 наведені індекси обсягу виконаних будівельних робіт за 2009-2012 роки.

Як видно з даних рис. 1, лише 2011 рік характеризувався підвищенням обсягів виконання будівельних робіт, які за цей рік зросли на 11%. Інші роки досліджуваного періоду характеризувалися падінням обсягів виконання будівельних робіт.

Таблиця 4

Створення та використання передових технологій по будівельній галузі України у 2009-2013 роки

Показники	Роки			
	2010	2011	2012	2013
Кількість створених передових технологій	6	3	2	9
в т.ч.				
нові для України	6	3	2	8
принципово нові	-	-	-	1
Кількість використаних передових технологій	12	26	22	32
у т.ч. за терміном упровадження				
до 1 року	-	6	6	4
1-3 роки	4	6	3	9
4-5 років	5	9	5	4
6-9 років	2	5	8	5
10 і більше	1	-	-	10

Джерело: складено автором на основі джерел [6-10]

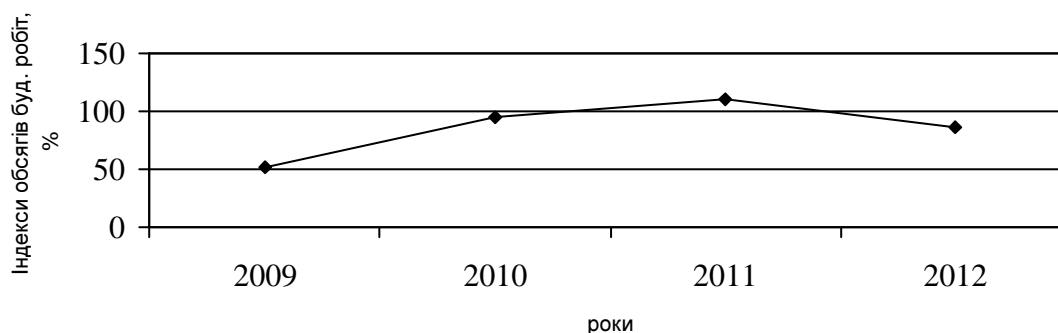

Рис. 1. Індекси обсягів виконання будівельних робіт в Україні у 2009-2013 роках

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Проте, найбільше на інноваційну активність будівельних підприємств впливає їх фінансовий стан. Проявом незадовільного фінансового стану будівельних підприємств є співвідношення прибутків та збитків будівельних підприємств, отриманих у 2009-2013 роках (рис. 2).

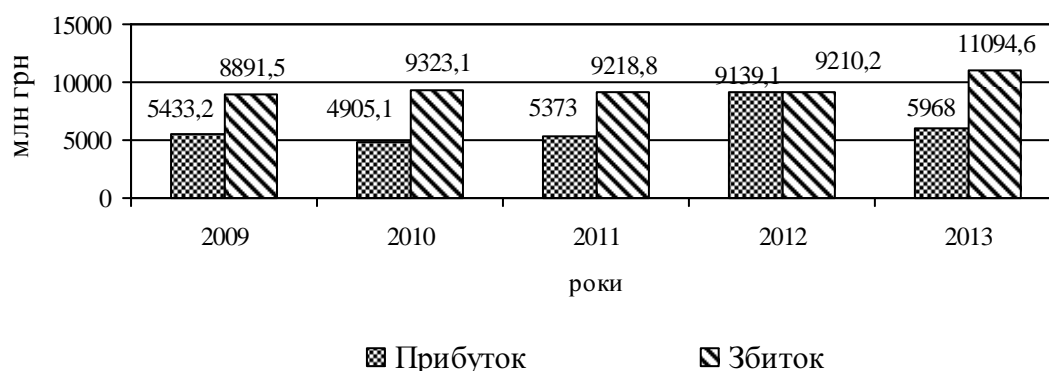

Рис. 2. Прибутки та збитки будівельних підприємств України за 2009-2013 роки

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Як видно з даних рис. 2, протягом всього досліджуваного періоду збитки будівельних підприємств України постійно перевищували величину прибутків. При цьому, якщо у 2009 році перевищення складало 3458,3 млн грн., то у 2013 році воно зросло до рекордної за цей період величини і складало 5126,6 млн. грн. Постійна збитковість будівельних підприємств є надзвичайно важливою проблемою, яка є своєрідним дестимулятором їх інноваційної активності.

Висновки з проведеного дослідження. Проведені дослідження дають змогу стверджувати, що зважаючи на рівень інноваційної активності, особливо у 2013 році, будівельні підприємства України

мають досить низький потенціал інноваційного розвитку. Такий стан пов'язаний з низкою проблем, серед яких незадовільний фінансовий стан підприємств галузі, недостатні інституційні зміни, знижений попит на будівельну продукцію, високий рівень кредиторської заборгованості, відсутність належної державної підтримки будівельних підприємств.

Водночас, більшість дослідників звертає увагу на можливий позитивний вплив інновацій на діяльність будівельних підприємств. Такий вплив може проявлятися у розвитку нових потреб споживачів, зниженні собівартості будівництва, припливі інвестицій у галузь, досягненні конкурентних переваг [1, с. 160].

Це свідчить про нагальну необхідність пошуку важелів впливу на будівельні підприємства з метою збільшення потенціалу інноваційного розвитку на основі активізації їх інноваційної активності. При цьому, з цією метою можуть застосовуватися різноманітні методи, починаючи від регулювання і стимулювання інноваційної діяльності на державному рівні, і закінчуючи формуваннями і розвитком інноваційної культури, як на рівні держави, так і на рівні підприємства.

Бібліографічний список

1. Бубенко О.П. Інноваційні складові підвищення ефективності будівельних підприємств / О.П. Бубенко // *БізнесІнформ*. – 2012. – № 12. – С. 156-161.
2. Вознюк Ю.В. Джерела фінансового забезпечення будівельного процесу / Ю.В. Вознюк // *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. – 2007. – Вип. 3 (39). – С. 46-51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.nuwm.rv.ua/metods/asp/v39ek.html>
3. Волк О.М. Проблеми та перспективи інноваційної діяльності у будівельній галузі України / О.М. Волк, М.В. Шашко // *Вісник СумДУ*. – 2012. – № 1. – С. 115-121.
4. Есипенко А.Д. Інвестиційний та інноваційний розвиток будівельної галузі України в умовах світової фінансової та економічної кризи / А.Д. Есипенко // *Сучасні технології, матеріали і конструкції у будівництві*. – 2009. – № 2. -Т. 7. – С. 120-122.
5. Карпенко А.В. Рівень фінансування інноваційної діяльності в Україні / А.В. Карпенко // *Економічні інновації*. – 2013. – Вип. 54. – С. 72-78 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecinn_2013_54_11.pdf
6. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : [стат. збірник] / Державний комітет статистики України. – К. : Держкомстат України, 2010. — 347 с.
7. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : [стат. збірник] / Державна служба статистики України. – К. : ДП «Інформаційно-видавничий центр Держстату України», 2011. – 282 с.
8. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : [стат. збірник] / Державна служба статистики України. – К. : ДП «Інформаційно-видавничий центр Держстату України», 2012. – 305 с.
9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : [стат. збірник] / Державна служба статистики України. – К. : [б. в.], 2013. –287 с.
10. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : [стат. збірник] / Державна служба статистики України. – К. : [б. в.], 2014. – 314 с.
11. Норкіна Т.П. Удосконалення управління інноваційним розвитком підприємств будівельної галузі / Т.П. Норкіна, З.О. Скарбун // *Економіка будівництва і міського господарства*. – 2013. – № 1. – Т. 9. – С. 55-62 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ebimg_2013_9_1_9.pdf.
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

References

1. Bubenko, O.P. (2012), "The innovative components for improving the efficiency of the building enterprises", *BiznesInform*, no. 12, pp. 156-161.
2. Vozniuk, Yu.V. (2007), "The financial support resources of the construction process", *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia*, no. 3(39), pp. 46-51, available at: <http://old.nuwm.rv.ua/metods/asp/v39ek.html> (access date October 27, 2014).
3. Volk, O.M. and Shashko, M.V. (2012), "The problems and prospects of innovation in the construction industry in Ukraine", *Visnyk SumDU*, no. 1, pp. 115-121.
4. Esypenko, A.D. (2009), "The investment and innovative development of the construction industry in Ukraine during the global financial and economic crisis", *Suchasni tekhnologii, materialy i konstruktsii u budivnytstvi*, no. 2, vol. 7, pp.120-122.
5. Karpenko, A.V. (2013), "The level of innovation activities funding in Ukraine", *Ekonomichni innovatsii*, iss. 54, pp. 72-78, available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecinn_2013_54_11.pdf (access date October 27, 2014).
6. *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini* (2010), [Research and Innovation in Ukraine], *stat. zbirnyk* [stat. collection], Derzhkomstat Ukrainy, Kyiv, Ukraine, 347 p.

7. *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini* (2011), [Research and Innovation in Ukraine], *stat. zbirnyk* [stat. collection], DP «Informatsiino-vydavnychiy tsentr Derzhstatu Ukrainy», Kyiv, Ukraine, 282 p.
8. *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini* (2012), [Research and Innovation in Ukraine], *stat. zbirnyk* [stat. collection], DP «Informatsiino-vydavnychiy tsentr Derzhstatu Ukrainy», Kyiv, Ukraine, 305 p.
9. *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini* (2013), [Research and Innovation in Ukraine], *stat. zbirnyk* [stat. collection], Kyiv, Ukraine, 287 p.
10. *Naukova ta innovatsiina diialnist v Ukraini* (2014), [Research and Innovation in Ukraine], *stat. zbirnyk* [stat. collection], Kyiv, Ukraine, 314 p.
11. Norkina, T.P. and Skarbut, Z.O. (2013), "The innovation development improvement of construction enterprises", *Ekonomika budivnytstva i miskoho hospodarstva*, no. 1, vol. 9, pp. 55-62, available at: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ebimg_2013_9_1_9.pdf (access date October 27, 2014).
12. Ofitsiyniy sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy, available at: <http://ukrstat.gov.ua> (access date October 27, 2014).

Русинко М.І. ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЇХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Мета. Мета роботи полягає в дослідженні стану інноваційної активності підприємств будівельної галузі для визначення потенціалу їх інноваційного розвитку.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети використано статистичні методи аналізу даних, що дозволило сформувати цілісне уявлення про стан інноваційної активності будівельних підприємств та визначити напрями її активізації.

Результати. Встановлено, що, зважаючи на рівень інноваційної активності, особливо у 2013 році, будівельні підприємства України мають досить низький потенціал інноваційного розвитку. Виявлено, що такий стан пов'язаний з низкою проблем, серед яких незадовільний фінансовий стан підприємств галузі, недостатні інституційні зміни, знижений попит на будівельну продукцію, високий рівень кредиторської заборгованості, відсутність належної державної підтримки будівельних підприємств.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у здійсненні аналізу стану та перспектив підвищення інноваційної активності підприємств будівельної галузі.

Практична значущість. Отримані результати вказують на необхідність пошуку важелів впливу на будівельні підприємства з метою збільшення потенціалу інноваційного розвитку на основі активізації їх інноваційної активності. Для цього можуть застосовуватися різноманітні методи, починаючи від регулювання і стимулювання інноваційної діяльності на державному рівні, і закінчуючи формуваннями і розвитком інноваційної культури, як на рівні держави, так і на рівні підприємства.

Ключові слова: будівельна галузь, будівельне підприємства, потенціал, інноваційний розвиток, інноваційна активність.

Rusinko M.I. ANALYSIS OF UKRAINE CONSTRUCTION COMPANIES INNOVATION ACTIVITY AS MAPPING THEIR INNOVATION DEVELOPMENT POTENTIAL

Purpose. The purpose of the article is to study the innovative activity of the enterprises of the construction industry to determine their potential for innovation.

Methodology of research. To achieve this purpose were used statistical methods of data analysis that allowed to form a holistic view about the state of innovation activity of construction enterprises and determine the direction of its revitalization.

Findings. It is set that, because of level of innovative activity, especially in 2013 years, build enterprises of Ukraine have low enough potential of innovative development. This situation is due to a number of the problems such as unsatisfied financial state of construction enterprises, insufficient institutional changes, reduced demand for construction products, high level of accounts payable, lack of adequate state support of construction enterprises.

Originality. The originality consists in carrying out the analysis of the state and prospects of increasing the innovation activity of construction enterprises.

Practical value. The results indicate the need to search the leverage on the construction enterprises to increase the potential of innovation development by intensifying their innovative activity. For this purpose can be used different methods ranging from the regulation and stimulation of innovating activity at the state level, and ending with the formation and development of innovation culture at the level of the state and enterprises.

Key words: construction industry, construction enterprise, potential, innovation development, innovation activity.

Русинко М.І. ИССЛЕДОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ КАК ОТОБРАЖЕНИЕ ПОТЕНЦИАЛА ИХ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Цель. Цель работы заключается в исследовании инновационной активности предприятий строительной отрасли для определения потенциала их инновационного развития.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели были использованы статистические методы анализа данных, что позволило сформировать целостное представление про состояние инновационной активности строительных предприятий и определить направления ее активизации.

Результаты. Установлено, что, учитывая уровень инновационной активности, особенно в 2013 году, строительные предприятия Украины имеют достаточно низкий потенциал инновационного развития. Такое положение связано с рядом проблем, среди которых неудовлетворительное финансовое состояние предприятий отрасли, недостаточные институциональные изменения, пониженный спрос на строительную продукцию,

высокий уровень кредиторской задолженности, отсутствие должной государственной поддержки строительных предприятий.

Научная новизна результатов исследования заключается в проведении анализа состояния и перспектив повышения инновационной активности предприятий строительной отрасли.

Практическая значимость. Полученные результаты указывают на необходимость поиска рычагов воздействия на строительные предприятия с целью увеличения потенциала инновационного развития на основе активизации их инновационной активности. Для этого могут применяться различные методы, начиная от регулирования и стимулирования инновационной деятельности на государственном уровне, и заканчивая формированием и развитием инновационной культуры, как на уровне государства, так и на уровне предприятия.

Ключевые слова: строительная отрасль, строительное предприятие, потенциал, инновационное развитие, инновационная активность.

УДК 658.625

**Пасічник Т.О.,
к.е.н., ст. викладач кафедри менеджменту ЗЕД,
Академія митної служби України**

МАРКЕТИНГ ІННОВАЦІЙНИХ ТОВАРІВ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ КООПЕРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Глобальна конкуренція як фактор інноваційного розвитку ставить перед корпораціями нові виклики, пов'язані з необхідністю підвищення конкурентоспроможності, отримання нових компетенцій і знань, набуття таких характеристик, як динамізм, мобільність, інноваційність, ефективність, адаптивність. Конкуренція є також фактором, який змушує компанії різних країн світу створювати різні форми кооперації, об'єднуватися, взаємодіяти у сферах обміну знаннями та інноваціями. Одним із результатів такої кооперації є створення інноваційних товарів, які потребують використання особливих маркетингових стратегій, здатних успішно виводити ці товари на зовнішні ринки і просувати їх.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сфера досліджень інноваційного розвитку економіки, інноваційної діяльності підприємств, створення інноваційних товарів представлена роботами багатьох вітчизняних (Ю. Бажал, Д. Черваньов, О. Лапко, Н. Краснокутська, О. Кузьмін, В. Геєць та ін.) та іноземних (Й. Шумпетер, Р. Солоу, Є. Тоффлер, Є. Фон Хіппель, Б. Санто, Х. Чесброу, П. Самуельсон та ін.) авторів [1, с. 166]. Разом з тим, маркетинг інноваційних товарів, зокрема в системі міжнародної кооперації підприємств, є питанням з широким потенціалом подальших наукових досліджень. Зокрема, невирішеною прикладною маркетинговою проблемою для комерційних організацій залишається питання створення інноваційних товарів та успішного виведення їх на зовнішні ринки.

Постановка завдання. Метою даної статті є теоретичне і методологічне обґрунтування використання маркетингових процедур у процесі створення, виведення на зовнішні ринки і просування інноваційних та високотехнологічних товарів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах під міжнародною кооперацією слід розуміти різноманітні форми співробітництва між підприємствами різних країн, включаючи виготовлення високотехнологічних товарів, співпрацю у науково-технологічній сфері, проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень, а також налагодження системи обміну інноваційними товарами.

Міжнародна кооперація підприємств є важливим чинником розвитку міжнародної економічної діяльності країни, оскільки вирішує ряд завдань, серед яких:

- збільшення фізичних обсягів експорту та імпорту товарів за рахунок більш активного використання капіталу і підвищення його мобільності;
- оптимізація структури експортно-імпортних операцій шляхом підвищення частки наукоємної та технологічної продукції, продукції машинобудування, електроніки за рахунок зменшення частки сировинних товарів;
- підвищення притоку інвестицій у країну, що спрямовані на розвиток технологічних видів виробництва та підвищення інноваційної складової господарської діяльності підприємств. Інвестиції при цьому реалізуються у формі фінансових (грошові інструменти, цінні папери), матеріальних (будівництво, технічне переозброєння, приріст товарних запасів) і нематеріальних (інноваційні, інтелектуальні, освітні) видів інвестування.

За найбільш поширеним визначенням, інновація – продукт інноваційної діяльності, доведений до стадії комерційного використання, який поширюється на ринку у вигляді нового товару або